

prito žuje, gotovo ne bo tako neumen in bo šel župnika vprašat, ali to sme storiti ali mu naznanjat, da bo to storil. V spovednici pa izpraševati, ali je ta ali ta to storil je žalostno. Če je župnik nedolžen, bo nedolžnost izkazal in se ne bo brigal za tega, ki ga je očrnil ali bo to skušal zvedeti od oblasti, če je pa kriv, naj bo tih in naj si reče „grešil sem“. V spovednici pa ljudstvo k izpovedbi siliti, vidi se nam prav nizko in pravega znašajo nevredno.)

Zreče pri Konjicah. Dne 28. p. m. sem bil slučajno v Zrečah. Tam vidim kočije v katerih so se vozili župan in občinski očetje in se potem podali v občinsko pisarno. Radoven kaj je, čakam, da zvem kaj se godi pri občini, ker delavni dan občinski očetje tako praznično oblečeni hodijo. Kmalu zvem da je prišel od deželnega odbora poslan komisar pregledovati občinske račune. To me je zanimalo zatoraj sklenem čakati da kaj več zvem. Ni mi bilo treba dolgo čakati ko mi pride prijazen mož naproti in mi pove, da se je dosedajnemu klerikalnemu županu V. Rušnik-u županski stolec prekucnil. Pri računih ni bilo vse v redu, zatoraj je mogel, seveda žalosten, svojo častno službo odločiti. Ko je blagajno oddal, moral je denarje v roko komisarja šteti čeravno se je tega nekoliko časa branil. Mož mi tudi pove, da so se občinski dokladi za katere se je letos 80% pobiralo na 50% znižali, ker se župan in odbor ni mogel opravičiti zakaj kako visoke doklade občini nalagajo. No, si mislim na to, to je tisti hvaleni klerikalni občinski odbor, kterege neke vrste klerikalcev nikakor prehvaliti ne more in vedno vpijejo „mi delamo le edino za blagor občine, smo verni katoličani in pravični možje, ne dajte se od naprednjakov in nemčurjev slepiti, bodite verni, le nam zaupajte in volite nas.“ Največja skrb dosedajnega občinskega odbora je bilo imenovanje častnih občanov. Kar večina odbornikov, kateri so se klanjali dosedajnemu bivšemu županu so imenovani častnim občanom. Za katere zasluge, se ne ve. Mislim si da gotovo zato, ker so se županu in župniku znali lepo klanjati, pri sejah molčali in samo kimali. Naročili so si krasne častne diplome in jih dali okusno okviriti. Ali usoda! Rušnik ni več župan in blagajničar, kdo jih bode plačal. Diplomi čakajo sedaj odrešenja pri glažerju v Konjicah. Sicer pa še bojo o tem imenovanju častnih občanov imele višje oblasti opraviti. Mesto častne diplome kupovati bi bili si raje občinske ceste in moste ogledali in popraviti dali, ne pa se z besedami izgovarjali. „Mi jih ne nucamo, kateri ceste nuca naj jih pa popravi.“ Zakaj pa ste občinske doklade tako zvišali? V kratkem se bojo vršile tukaj zopet volitve občinskega odbora. Volilci, bodite previdni, ne pustite se zapeljati od nekterih brezznačajnih klerikalcev ki hočejo oblastno občini gospodovati, a za blagor občanov jim je le malo mar. Pridite k volitvi, volite značajne in napredne možje, ne pa klerikalcev, katerih delo je le, nad naprednimi spoštovanimi možmi vpiti in zoper nje hujskati, za občino pa še do sedaj niso storili nič dobrega. Ako se mi

kmetje združimo, tedaj bo gotovo sedajnemu klerikalnemu odboru odklenkalo in v občini nastopila bo bolša doba.

Razne stvari.

Za princezinje je slaba nada za ženitev. Danes je v Evropi 71 za možitev godnih princezin, ki pripadajo vladajočim rodbinam, nasprotno pa je „enakovrednih“ samskih princov le 47. Ako se hočejo tedaj princezinje stanu primerno omožiti, morale se bodo „ponižati“.

Ne kopajte se takoj po obedu. Mnogokrat se je že svarilo, kako nevarno je, se takoj po jedi kopati. Voda dela vtisek na poln želodec in radi tega nam prime krč ali srčna kap stori našemu življenju konec. Toraj pozor!

3 milijone in ženo zaigral. Ruski poročnik Susulij imel je veliko premoženje, ker pa je celo zaigral moral je od vojakov oditi. Pred kratkim podedoval je spet precejšnjo premoženje in takoj imel je spet kvarte v rokah. Kmalu bili so 3 milijoni fuč in sedaj je igral za svojo lepo vilo in za svojo krasno ženo. Pa tudi toje zgubil. Dobivalec Sergius Novikoff, poda se je v vilo k priigrani ženi. Susulij pa ga je ustrelil. Susulij se je takoj sodnji izročil.

Japonci učitelji. Na Japonskem je sedaj mnogo ujetih Rusov. Večina pa od teh ne zna ne pisati in ne brati. Japonci so tedaj odprli šole, kjer podučujejo sovražnike. Ima tedaj boj za Ruse vendar nekaj dobrega.

Izvanredna štibra preti vinskim bratcem v Arnstadt-u na Nemškem. Mestni očetje so bili pri sebi zbrani in se posvetovali, kako novo štibro naj uvedejo, da plačajo dolge. Eden odbornik, gotovo prijatelj vode ali strahopetež, ki se zaradi hude žene nikam ne upa — predlagal je, da mora vsak meščan katerega policija ob 11 po noči v krčmi najde, 10 marko (1 K 20 v) plačati. Predlog se je vsem dopadel, hočejo pa še si natančneje celo stvar premisliti. Krčmarjem gotovo ne bo všeč, če se predlog sprejme.

4 osebe v vinu utonile. Iz Sardinije se poročila Vinski trgovec Anton Rocca v Pirri-ju imel je v kleti veliko kad, kje je imel vino. Eden delavec moral bi nekaj pri vinu opravljati; stegnil se je daleč čez rob in padel v globoko kad. 2 delavca ki sta priletela na pomoč, imela sta isto smolo. Sinko trgovca hotel je enemu pomagati pa tudi on je noter padel in vsi so utonili. Iz vina prihajala je mnogo ogljenčeve kisline in ta je omamila te ljudi da so noter padli.

Cesar pride k velikim vojaškim vajam od 25. do 31. avgusta na južno Tirolsko.

Svojeglaven grom. Neki kmet je oral na polju. Nenadoma nastane vihar s strelo in gromenjem. Strelo udari v verižico kmetove ure, preskoči v

zato, od tod pa na plug. Kmet sam je ostal dalje onesveščen, sicer pa se mu nič ni zgodilo. Ura vreda ne gre več.

Zlobnost. Na sigetskem pašniku je mali deček presel dva konja in zaspal pri tem. Neki neznani zlobnež je prišel, zvezal dečka in ga privezal konju na zadnjo nogo. Ko je konj začutil neobičajno breme na nogi, začel je besno dirjati čez drn in strn in rekel zvezanega dečka seboj, ki je udarjal na vse strani, da mu je tekla kri iz mnogobrojnih ran. Ko so divjega konja ustavili, bil je nesrečni deček ves ramesarjen in je kmalu izdihnil v groznih mukah. Tako zlobnost je vsaka kazen premajhna; takega kmetu naj bi se privezalo na konjsko nogo in nadelo konja v divji tek, da bi občutil vse bolečine, ki jih je prestala njegova žrtev.

Kuga razsaja letos spet močno v Indiji. Vsak dan jih umerje do 5000, čeravno navadno v poletju pomor pojema.

Kmet s prvim dobitkom. Siromašen kmetič v Innsbrodu na Tirolskem bil je tako srečen, da je dobil prvi dobitok od državno dobrodelne loterije v vrednosti 200 tisoč kron. Piše se Janez Kurz in on kaže v kljub temu, da je sedaj bogataš, kmet ostati v noče kmečke hiše zapustiti. „Tukaj sem mnogo grenkega doživel in sedaj hočem v veselju tudi v njej ostati,“ njegove besede prijateljem na vprašanje ali se ne bo odpovedal v mesto preselil. Svojim otrokom hoče dobro prihodnost priskrbeti, on pa ostane kmet. Srečnež ni bil velik siromak. Manjka mu desna noga in ena roka, tako, da ni mogel delati in živel je s svojo ženo in 6 otroki v veliki revščini in siromaštvu. V jeseni rúbili so mu zadnjo kravo in kozo, tako da je morala familija celo zimo samo od krompirja živeti. Nek znanec svetoval mu je, si srečko kupiti in mu zato še 4 krone posodil. In Bog se ga usmilil ter mu iz revščine pomagal.

Državna zbornica se je sklenila in ena najpomembnejših razprav dovršila 7. t. m., namreč kupčijska pogodba z Nemčijo. Na Nemškem zahtevali so zelo visoko carino za uvoz živine in to bi bil za Avstrijo velik udarec, kajti od nas gre največ živine v Nemčijo. „Gospodar“ sam piše, da bi bil to hud udarec našo živino, kar je tudi razvijal slovenski poslanec Povše. Za kupčijo je klerikalcem Nemčija dobra, kar radi vzamejo od Nemcev, drugače pa bi jih bilo treba s sveta spravili. Fej čez take fakine ki se le tako prilizujejo, če mislijo „kšeft“ napraviti.

Sam si je glavo odrezal nek kmet v Donauwörthingu z slamoreznico. Gotovo je imel tudi v glavi kmetovo, katero je hotel rezati.

Svarilo. V zadnjem času se vedno bolj množijo žalostni primeri, v katerih se ljudje raznih poklicov, posebno kmeti, pripravljajo, da bi prevzeli odgovornost z prospekti za prodajo avstrijskih in inozemskih žrebcev (srečk) na okroke, ali bi se vdeleževali prepovedanih vrst žrebcev ali da bi pristopili k prepovedanim družbam. Čeravno se v navedenih pros-

pektih vedno trdi nasprotno, tak se vendar v vseh slučajih gre za prodajo žrebcev na okroke, ktera prodaja je v Avstriji vsled postave z dne 30. rožnika A878 dz. šte. 90 le domačim pri trgovinskem sodišču vpisanim firmam in še tem le pod strogimi in določenimi pogoji dovoljena in se tedaj te firme, kakor tudi druge stranke, ktere z navedenimi prospekti agitirajo po dobođarstvenem kazenskem zakonu jako strogo z denarnimi globami ali zaporom kaznujejo. Ravno tako je prepovedano igrati pri ogrski ali inozemski razredni loteriji. Sviri se tedaj pred kupčijo z takimi tujimi firmami (na primer iz Švice, Nemčije, Holandskega itd.), kakor tudi z nabiralci ogrske razredne loterije.

Marš v smrt. Grozna vročina in vendar marš, to je najvažnejše. Če je pri tem življenje naših sinov v nevarnosti, to ni važno. Vojak moral bi biti iz železa, da bi to zdržal, če pa že nič ne zdrži, Bog pomagaj. Tako mislil je tudi oberst od 5. brambovskega regimenta v Poli. Pri taki vročini ne smejo maršiti bili in mnenje oficirjev, da vojak vse mora storiti, da on ima samo dolžnosti pa nikakih pravic, treba je skoraj ovreči. Vojak ima pravico, da njegovo življenje oficirji le če je res treba n. pr. v boju v nevarščino spravijo, drugače pa so častniki za naše sine, katere državi izročimo, tako odgovorni, kakor učitelji za šolarje, koje smo jim izročili. Kakor mi pazimo, da učitelji naše mladine preveč ne trudijo in ne napenjajo preveč njih moči, tako moramo tudi paziti, kakim častnikom smo naše sinove izročili. Oberst Klikič bi to tudi moral vedeti, da življenje naših vojakov ni lastnina svojevolje častnikov, ampak lastnina domovine, samo domovina sme življenje vojakov zahtevati, ne pa kak oberst ali drug častnik. Ko bi to vedel, gotovo nebi peljal pred 14 dnevi svojega polka v največji vročini po razbeljeni cesti med golimi pečinami na vojaške vaje. Od 800 mož, ki so šli na vajo, vrnilo se jih je v Polo samo 300 in ti so bili čisto zdelani. 500 jih je na potu obležalo, eden je umrl. Častniki so obersta svarili, on pa je rekel, vojak se mora učiti vročino zdržavati in morali so naprej. Olajšave, koje so nižji častniki vojakom dovolili, je prepovedal, sam pa je šel v Fasani v kopel, da se je okrepčal. Vojakom je zapovedal, dvakrat pred njim defilirati. Brambovec, ki je umrl, imel je sijajen pogreb, a to ne da starišem sina nazaj, to ne tolaži jokajoče matere, to ne pomiri razburjenega očeta. Tako postopanje obersta treba je najostrejše obsojati, takih maršev ne sme biti, drugače bo ljudstvo na kak način se samo proti takem postopanju častnikov znalo braniti.

Čebele in procesija. Nekaj nenavadnega prigodilo se je na telovo v Stari Rognici na Češkem. Več čebelnih rojev, katere je nekako razdražil, napadlo je tako ljuto ljudi pri procesiji, da jih je 7 v omamico padlo. Mašnik rešil se je z vodo, drugi pa so se po polju razpršili. Čebele podale so se potem na dvorišče nekega kmeta, ter tam začele hudo živino in kokoši pikati. Nazadnje pomiril jih je nek čebelar.

Zdrava familija. je v Waltn-u. Starši so pred leti v visoki starosti umrli in seoj je 9 bratov in sester, ki so stari: Janez 84, Štefan 80, Mihael 78, Andrej 74, Ana 72, Magdalena 70, Filomena 67, Jera 66, Anton 63 let. Vsi skupaj skupaj stari so 653 let. Samo Filomena se ni omožila, drugi so vsi ali oženjeni ali vdovci ali vdove.

Gospodarske in gospodinjske stvari.

Kako je ravnati s trtami, ki jih je poškodovala toča. Ker je ravnokar v nekaterih krajih toča vinograde močno poškodovala, dajemo vinogradnikom sledeča navodila, kako je s takimi trtami ravnati. Ako toča pobije, je pred vsem treba kakih 8—10 dni počakati, da se po njej napravljena škoda v polni meri pokaže. Potem je treba trte dobro pregledati in na naslednji način z ostrim nožem obrezati: 1. Vsa močno ranjena ali zelo razkosarjena peresa je porezati. 2. Na šparonih ali napnjencih je pustiti samo one mladike, katere imajo še kaj ohranjenega grozdja na sebi, druge pa odrezati. Mladike z grozdom se skrajšajo za toliko, kolikor je nujno potreba. Najbolje, ako ostanejo nad zadnjim grozdom še 3 do 4 peresa. Izrastle zapernice se zaščipujejo za prvim ali drugim listom. 3. One mladike, katere stoje na reznici (palcu ali ščapu), ter imajo dati les za napravo reznice hli šparonov v prihodnjem letu, je treba posebno skrbno obrezati in ohraniti, ker je drugače tudi trgatav prihodnjega leta izgubljena. Ako so takim mladikam vršički odbiti, odrežemo le najbolj poškodovan del istih, ter gledamo, da ostane na koncu kaka zapernica (zalistnik), katera takoj naprej raste in nadomestuje trti odniti vršiček. Ostale zapernice zaščipnemo za drugim peresom, ker morajo ta peresa na mesto odbitih glavnih peres, trtni les rediti. Ako so pa te mladike tako pobite, da je le njih spodnji del ohranjen, jih moramo tako obrezati, kakor po navadi pri spomladnem obrezovanju. To je na palce (ali ščape) dveh do treh zdravih očes. Ta očesa poženejo in dajo tak les, kakor n. pr. letos na zeleno cepljene trte. Vse druge, trti nepotrebne mladike odrežemo, da gre živč le v one, katere rabimo za prihodnje leto. Ako pa toča še toliko mladik na trti ne pusti, da bi iz njih napravili reznice ali palčke, moramo shraniti in rediti kake dve do tri mladike, katere po navadi poženejo iz starega lesa. 4. Pri vsem tem delu moramo pa skrbeti za to, da tiste mladike, ki so na trti ostale, ohranimo zdrave, ter da njih les dobro dozori. Treba je torej vezati, kmalo in večkrat proti peronospori (z galico) škropiti in meseca septembra vsako mladiko za eno tretjino skrajšati.

Poslano.*)

Sv. Jurij ob Ščavnici. „Slovenskemu gospodarju v odgovor hočem odkriti, kdo in kake so oni nemški

Marijini brati, ki sem jih jaz hotel k Sv. Duhu spraviti in katerih se naši častiti gospodje duhovniki pri Sv. Jurju tako grozno bojijo. Pa smejo se jih bati, takrat bo vladal drugačni red pri Sv. Duhu nego sedaj.

Bralci naj sami sodijo, če nimam prav. Sv. Jurij je taka velika fara, ima 3 mašnike. Ne bi bilo kristjansko, ako bi saj vsako nedeljo en kaplan mašnil pri Sv. Duhu? Ljudstvo mora 1½ do 2 uri dolež k maši k Sv. Juriju hoditi, kar je težavno za stareje ljudi, po zimi posebno o slabem vremenu. Ne bi mogel en kaplan teh korakov storiti ob nedeljah k Sv. Duhu, ki jih mora toliko slabih starčevk pri Sv. Juriju? Gotovo si ne bi noge zlomil. Na kancil vedno kričijo, da vera peša, kako pa naj, če so sam vzrok. Prej je bila vsaj na sveti dan in ob veliki noči maša pri Sv. Duhu, sedaj naš župnik Kunceniti ob velikih praznikih duhovčanom te olajšave ne privoščijo.

Sedaj pa hočem tudi razodeti, zakaj Marijini bratje našega župnika tako srbijo. Premislite bralci mi Duhovčani smo bili do sedaj še vedno tako neumnimi, da smo davali tem častitim gospodom vsako krat v jesen mastno zbirco.

Ob takih prilikah se pač potrudijo ti gospodje k Sv. Duhu, zadnje kočje ne izpustijo, ob nedeljah in praznikih nas pa ne najdejo. Cele voze polne vrzrnja vlečejo konji vsako jesen iz duhovskih vasij in to zrnje je celo proti postavi nafehtano, ker je zbirca z denarjem rešena in plačana. To je ona krščanska ljubezen, o kateri naši gospodje vedno govorijo da ob času zbirce proti postavi pri nas fehtaja, vse hribe, naj bojo še tako strmi, obiščejo. Radi damo kaplanu, kateri bi pri nas maševal zbirco. Če pa ne dobimo pri Sv. Duhu ob nedeljah in praznikih maše, tudi zbirce ne damo. Pri nas ne se ustanovi kaplanija za enega kaplana, kakor bi bilo pravično, ne so pa pri Sv. Jurju 3 mašniki; ob času zbirce pa zato polni žakelji zrnja. Zato pa tudi ne bom preje henjal, dokler ne bo red v naši farogre. Tega mnenja pa nisem samo jaz, ampak vsi žalibog da se vsak ne upa tega tudi javno povedati.

Zavoljo notarja v Gornji Radgoni mene nikdo ne vprašal in tudi jaz v tej zadevi nikomur nisem nič povedal, da ga ni treba. Kar je torej „Slov. Gosp.“ v tem in o meni pisal, bila je debela laž, ki si je pač dopisnik zamislil, kakor tudi, da bi jaz komaj novo šolo pomijal. Z staro šolo pa lahko storimo kar hčemo, saj je naša, posebno če nas naši duhovniki tako v nemar puščajo, da nam komaj vsak mesec eno sv. mašo doma privoščijo.

Mislím da bodo sedaj bralci „štorjo“ od Marijinih bratov razumeli in da bodo jurjovski duhovniki duhovškim farmanom bolj skrbeli za božjo službo kakor dosedaj in ne bodo samo skrb imeli za dobro zbirco pri nas.

Valentin Matjašič.

*) Za to »Poslano« uredništvo ni odgovorno.